

Årsmelding for Forollhogna Villreinvald

- For perioden 15/3 2021 – 15/3 2022

UTVLAGETS ARBEID OG AKTIVITET:

Årsmøtet i 2021 ble avholdt med elektronisk stemmegiving i form av mailkorrespondanse. Bakgrunnen for dette var som kjent restriksjoner som følge av nasjonale føringer for den pågående Korona-pandemien.

Siden det ble foreslått å utsette det ordinære årsmøtet, ble det stemt over valg elektronisk. Følgende utvalgsmedlemmer har deltatt i utvalget i 2021 (vara i parentes):

Terje Tovmo - nestleder (Jorid E. Bjørnevold) - Midtre Gauldal/Rennebu kommune
Anita Krigsvoll (Arnhild Holstad) – Midtre Gauldal/Rennebu kommune
Kåre Kristen Totlund (Kristoffer Sørensen) – Tynset/Rennebu kommune
Kjetil Eggen (Kjell Magne Ryen) – Os kommune
Annar Dragmyrhaug (Lars Ingmar Nyhus) – Holtålen kommune
Jakob Nordstad - leder (Jakob Trøan) – Tolga kommune
Kristin Lund Austvik har hatt sekretariatfunksjon.

I perioden fra mars i 2021 og frem til i dag har utvalget avholdt 4 utvalgsmøter, med møte i juni, august, november og et møte i februar 2022. Rettighetshavermøtet ble avholdt på Tynset i januar 2022 med blant annet faginnlegg fra Villreinsenteret, NINA og Miljødirektoratet. Årets årsmøtepapirer vil bli sendt ut medio midten av mars og årsmøtet er berammet den 25. april som et kveldsmøte etter innspill fra rettighetshaverne. Årsmøtet skal i år avholdes i Vingelen.

Utvalget anbefaler at rettighetshaverne jevnlig avholder møter i forbindelse med utvalgsmøtene og aktivt bruker den som er valgt inn i utvalget fra sin egen kommune til å fremme sine saker til utvalget. Utvalget har et stort ønske om å få innspill til saker som ønskes behandlet eller satt på dagsorden.

Det er videre et ønske om å følge opp siste års møteplan med å invitere villreinnemda, nasjonalparkforvalterne, NINA og å avholde møte med oppsyn og SNO som en integrert del av utvalgets møter. Dette for å få en oppfølging og gjennomgang av aktuelle saker som bør følges opp årlig, samtidig som det bygges dialog og en arena for løpende samarbeid med forvaltningen av villreinen i Forollhogna.

ØKONOMI:

Etter gjennomgang på årsmøte 2018 ble det vedtatt at utvalget skulle ha fokus på god økonomisk drift og ha fokus på kostnadssiden versus inntektssiden for å bygge soliditet i utvalgets økonomi.

Årsregnskapet for 2021 viser et overskudd på om lag 242 000 kroner. Dette ligger noe høyere enn budsjettet. Overskuddet for 2021 i forhold til budsjett skyldes i hovedsak større inntekter enn budsjettet på salg av utvalgsdyr og mer tilskudd fra villreinnemda, samt et lavere forbruk på flere poster på utgiftssiden.

Utvalget mener med dette at økonomien nå er stabil etter at egenkapitalen er bedret betydelig de siste årene. I likhet med 2021 anbefales også at det selges to storbukker og fire småbukker i 2022 for å sikre økonomien. Ordningen med kalvkort til ungdomsskolene omkring Forollhogna videreføres slik som for tidligere år. Det er sendt ut forespørsel til skolene om de ønsker kort for kommende jaktår.

Årsmeldingen med årsregnskap for 2021 omhandler hele regnskapsåret 2021. Siden årsmeldingen omtaler aktiviteten frem til 15. mars 2021, nevnes det at antatt kvartalsregnskap for Q1 2022 så langt viser en positiv utvikling som forventet i perioden, og at dette er i henhold til utvalgets forslag om fremlagt budsjett.

TELLINGER:

Kalvetellinger ble gjennomført i regi av NINA ved Roy Andersen tidlig på sommeren. I tellingen, som ble gjort med helikopter, ble det registrert 1868 dyr. Av disse ble det talt opp 910 kalver/ungdyr og 544 kalver. Dette gir en kalveprosent på 56,1 %. NINA og utvalget har oppsummert tellingen som godt gjennomført der en stor andel av stammen er fotografert, med gode bilder fra helikopter.

Årets strukturtelling ble gjennomført med videokamera på høsten. Tellingene ble gjennomført med bistand av NINA. Opptellingene av strukturen er ikke gjennomført pr i dag, men NINA har lovet å komme tilbake med oppsummering og data første del av 2022. Det er en klar fordel å gjennomføre strukturtellingene rett i etterkant av jakta, da oppsyn, rettighetshavere og andre interessenter har god oversikt på hvor dyrene befinner seg.

Årets minimumstelling ble gjennomført 3. mars. For andre gang med helikopter. Roy Andersen fra NINA bisto Kristin Lund Austvik i helikopteret med fotografering og registrering med GPS. I tillegg var det ute bakkemannskap både i forkant av tellinga og under tellinga. Det ble totalt funnet 1249 dyr. Dette ligger godt under den stammen som vi har og tellingen vil derfor bli lagt til grunn som en minimumstelling. Det er konkludert med at det ikke er behov for å bruke mer ressurser på å fly en ny tru i år, da det er har vært gode tellinger på kalv de siste årene og en god minimumstelling i 2021.

JAKTEN 2021

Med en kvote på 650 dyr var det mange som fikk dra på reinsjakt i Forollhogna høsten 2021. Det ble felt 561 dyr. Dette gir en fellingsprosent på 86.3 %. Dette gir et noe høyere avskytingstall enn det som ligger i bestandsplanen. Dyrene stod de første 3 ukene mye i de nordlige delene av terrenget, mens det ble skutt mye dyr på sørsiden siste uken av jakten.

Vektene fra årets jakt er relativt stabile i snitt sammenlignet med de siste årene, til tross for at det er registrert flere kalver med svært lave vekter. Utvalget håper dette er et resultat av den oppfordringen som er gitt jegerne om å skyte ut de minste kalvene.

Etter vedtak i årsmøtet for 2019 ble det besluttet at alle som søkte på ungdomsdyr skulle få tildelt kort. Dette er ivare tatt og det er etter dette delt ut 7 ungdomskort sesongen 2021. Ordningen videreføres for 2022.

I forhold til foregående år har det vært noe mer oppsyn ute i forbindelse med jakten enn i 2020. I snitt har det vært to oppsyn ute i terrenget daglig. Utvalget ønsker å benytte mest mulig faste oppsyn i fremtiden som engasjeres ved at det kjøpes tjenester av de som har kunnskap og erfaring. Utvalget ønsker å kjøpe disse tjenestene på timesbasis, slik at ikke utvalget har arbeidsgiveransvar

for den enkelte. Det ønskes derfor at det enkelte kommune meddeler sin representant hvem de ønsker å benytte til oppsyn på sine arealer det enkelte år.

Utvalget ønsker å minne om at det skal samles inn kjever fra alle skutte dyr, og at det med kjevne skal følge merkelapp med slaktevekter og øvrige data som etterspørres på merkelappen. Dette er en viktig del av overvåkingsprogrammet for hjortevilt. Videre skal alle dyr legges inn i sett og skutt. Dette er et pålegg, som vi i 2021 ikke var gode nok til å følge opp. Det skal også tas bilde av alle kalver og småbukker jfr. jegerkontrakten. Det følger også med et spørreskjema som ønskes returnert til utvalgets postboksadresse (epost). I tillegg var det i 2021 pålegg om å levere CWD-prøver fra alle dyr som var 1,5 år og eldre. Årets registreringer viser at vi bør skjerpe rutiner og informasjon for å få levert en høyere andel av etterspurte data. Dette er svært viktig for at vi kan hente ut data for fremtiden.

Det er registrert noe feilskyting og noen skadeskutte dyr i 2020. Det har ikke blitt påvist fotrâte høsten og vinteren 2021. Siden det ble registret slik sjukdom sist år, er det gjennomført registreringer og filmet flokker for å få en oversikt over eventuell smitte. Det er heldigvis ikke registrert.

BESTANDSPLAN

Ny bestandsplan ble vedtatt på årsmøtet i 2019. Hovedmålsettingen skal ha høyest fokus på antall simler som produksjonsdyr. Siden simlene trolig i størst grad påvirker produksjon og kalvestørrelse, ønskes det å fokusere på antall og aldersfordeling av simlene. Å målsette antall simler vil trolig også kunne gi en sikrere indikasjon på årlig tilvekst. For å få opp flere simler i hver årsklasse, samt øke andelen eldre simler, er det foreslått å gå ned på andelen simler som skal skytes og gå opp på andelen kalv. Målsettingen med tanke på antall dyr avklares og defineres uansett med mål om total stammestørrelse vinterstid på ca 1900 dyr. Etter årets minimumstelling i 2022 ble det funnet om lag 300 dyr mindre enn det en ønsket å finne for årets vinterstamme. Solide tellinger og beregninger foregående år gir ingen bekymring for utviklingen, men det anbefales å justere kvoten noe ned siden vi har hatt høyere avskyting enn forventet, for slik å stabilisere tilveksten av årsklassene for de siste årene. Det er derfor foreslått en kvote på 500 dyr i 2022.

TAMREIN 2021

I 2021 har det til tider på høsten vært et stort trykk mot villreingjerdet ved fv. 30 og det har fra midten av oktober til 1. desember vært tamrein i villreinområdet østlige deler. Spesielt i november har det vært mye dyr i Dalsbygda. Her ble dyrene samlet sammen og holdt kontroll på av reindriftnæringa som var til stede daglig. Man måtte imidlertid avvente mer snø og scooterføre for å drive dyrene tilbake. I denne perioden har det vært en god dialog mellom villreinutvalget og reindriftnæringa for å minimere fare for sammenblanding. Sperregjerdet har fortsatt flere svake punkter. Vær og føre medfører også utfordringer med å drive reinen tilbake, og det er til tider mye frustrasjon både fra grunneiere, rettighetshavere og reindriftnæringa.

Utfordringene med sperregjerdet er viktig, men det er avgjørende at dette løses på riktig måte, og at utvalget går «tjenestevei» i forvaltningen. Utvalget er av den oppfatningen at temaet må løftes opp på et høyere forvaltningsnivå, samtidig som det jobbes lokalt med å løse de utfordringene en kan på lokalt nivå. Det er imidlertid slik at dette nødvendigvis vil måtte ta noe tid da situasjonen er kompleks. Det er svært mange parter og involverte interesser, og en rekke forvaltningsorgan som er involvert.

Utvalget har som kjent sammen med nasjonalparkforvalterne utarbeidet en instruks for varsling knyttet til de tilfeller når dyr kommer på feil side av sperregjerdet. Utvalget har videre deltatt i flere møter vedrørende sperregjerdet og utfordringer i sakens anledning. Det jobbes for å få til et årlig møtepunkt for dette. Det har også blitt avholdt møter med reindriftsnæringa for å bygge dialog og diskutere de utfordringen vi kan jobbe sammen om i fellesskap.

Alt i alt er utvalget fornøyd med årets aktivitet, og vi lever i håpet om at utfordringer med pandemien som har satt begrensninger i møtemuligheter nå er over. En del av dialogen er enklere med fysiske møtepunkter. Det er mange engasjerte rettighetshavere og andre interessenter som bidrar positivt og gjør en solid jobb for villreinen i Forollhogna.

Villreikutvalget

v/leder Jakob Nordstad

Tynset 15. mars 2022